

Idet Direktionen herved tillader sig at foreslaa en almindelig Indkaldelse paa een Gang af samtlige nu cirkulerende Nationalbanksedler, skal man med Hensyn til Begrundelsen af en saadan Foranstaltning i Korthed tillade sig at anføre følgende:

Foranstaltningen tilsigter for det første en Nedbringelse af Seddelcirkulationen. Direktionen er paa det rene med, at den Købekraft, som Befolkningen raader over i Form af Indskud paa Anfordring i Banker og Sparekasser, ikke er væsentlig forskellig fra den Købekraft, der forefindes i Form af Sedler, men man mener dog, at Seddelcirkulationen repræsenterer en mere bevægelig Købekraft end Indskud, og at der af denne og andre Grunde er en betydelig selvstændig Interesse i at søge Seddelcirkulationen nedbragt. Stigningen i Seddelcirkulationen kan antagelig i et vist Omfang henføres til den Urotilstand, der har hersket under Krigen, og som har ført til en Ændring i Befolkningens Sædvaner med Hensyn til Kontanter. Det maa saaledes antages, at en Del af Befolkningen med Evakuering for Øje har ligget med større Kassebeholdninger end ellers, og man kan heller ikke se bort fra, at der er foregaaet en egentlig Hamstring af Sedler. Ved en Indkaldelse af Sedlerne vil der formentlig kunne fremkaldes en Ændring i Kassebeholdningernes Størrelse, ligesom eventuel Hamstring vil kunne bringes til Ophør.

For det andet tilsigter Foranstaltningen en Sanering af Seddelcirkulationen paa Grund af de Manipulationer, som man med Sikkerhed regner med, at Tyskerne har foretaget ved Hjælp af de store Kontantbeløb, de har rekvireret hos Nationalbanken. Det vil formentlig ikke være nødvendigt at gaa i Detaljer med Hensyn til de forskellige Arter af Misbrug af Nationalbanksedler, som her har foreligget, men man skal indskrænke sig til at pege paa, at der kan være Tale dels om Nationalbanksedler, der paa uretmæssig Vis er ført til Udlandet, dels om Sedler, der i Strid med gældende dansk Lovgivning er kommet her i Landet værende Personer i Hænde. Som en af de væsentligste Former for Misbrug af Nationalbanksedler skal man fremhæve, at Tyskerne i stort Omfang har omgaaet de med danske Regeringsmyndigheder og Danmarks Nationalbank truffne Aftaler om, at kontante Seddelbeløb som Hovedregel kun maatte anvendes til Lønninger for Besættelsesherens Medlemmer og ikke til Betaling af Vareleveringer, Arbejds- og Kørselspræstationer, Tjenesteydelser m. m. i Danmark. For at indskrænke det meget store Omfang af de sidstnævnte Misbrug har Nationalbanken saa vidt muligt forsynet Tyskerne med nye Sedler, hvis Litra og Numre var optegnet, saaledes at man ved Indbetaling til Pengeinstitutterne af større Beløb i nye Sedler fik Mulighed for at komme paa Sporet af Misbrug af de tyske Rekvitioner af Kontantbeløb. Da de Personer og Firmaer, der uretmæssigt modtog Kontantbeløb fra Tyskerne, efterhaanden blev klar herover, fik de en Interesse i at hængemme disse Kontantbeløb, og det maa antages, at en ikke ringe Del af Stigningen i Seddelomløbet kan henføres til disse Forhold.

For det tredje tilsigter Foranstaltningen en Konstatering af 1) Overtrædelser af Prislovgivningen, 2) Tilsidesættelser af de særlige Bestemmelser om Maksimum for Priser, Avancer og Lønninger ved Arbejder for og Leverancer til Tyskerne, 3) urigtig Selvangivelse til Skattevæsenet af Indkomst og Formue. Med Hensyn til det sidstnævnte Punkt, som man antagelig maa tillægge den største Betydning, skal Direktionen henvise til, at man i sine Overvejelser angaaende Indkaldelsen af Sedlerne har været i nøje Føling med Skattedepartementet og er bekendt med, at dette har udarbejdet Forslag til Lov om en ekstraordinær Formueopgørelse m. v. Forslagets grundlæggende Tanke er Bestemmelser om en ekstraordinær Formueopgørelse paa en bestemt Kontrolldag og i Tilslutning hertil en Indregistrering af Ihænde haverpapirer og Kontrolforanstaltninger med Hensyn til Bank- og Sparekasseindskud og andre Aktiver. Værdien af disse Kontrolforanstaltninger bliver i meget væsentlig Grad forringet, for saa vidt der ikke samtidig foretages en Registrering af Befolkningens Beholdninger af Nationalbanksedler. Direktionen vil derfor